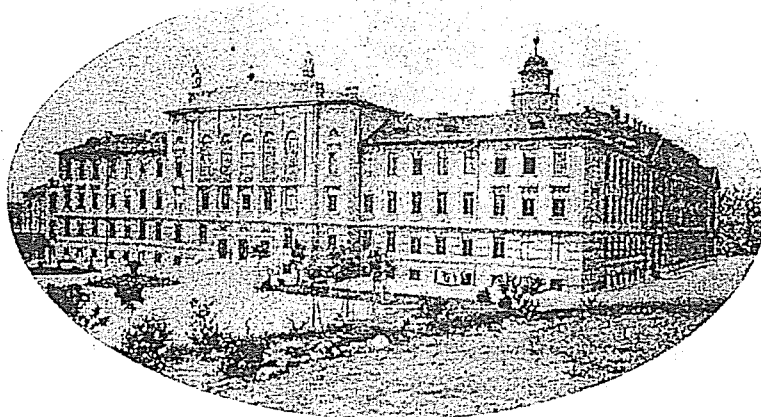
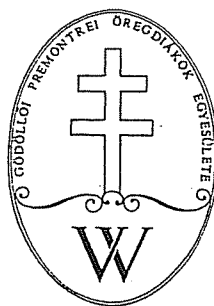

A GÖDÖLLŐI PREMONTREI ÖREGDIÁKOK EGYESÜLETÉNEK
KÖRLEVELE

2003.

I. félév

Védjük iskolánkat– iskoláinkat ...!

Amikor az Öregdiák Egyesület körleveléhez szokásos bevezető gondolatokat írom, az öregdiákokat is nagyon izgató kérdésről, a mi iskolánk diákjainak neveléséhez szorosan kapcsolódó gondokról, az erkölcs védelméről szeretnék szólni.

Azért írtam a bevezető címébe a második szót, mert ennek a védelemnek nemcsak a mi iskolánkra, hanem a többi katolikus iskolára, sőt a történelmi egyházak minden iskolájára is kell vonatkoznia.

Napjainkban olyan politikai csoportok szava erősödött fel, amely bizonytalanságot kelt az oktatás tárgyában, azaz, hogy milyen hangsúllyal, milyen felfogásban oktassunk. Arra kell törekednünk, hogy ebből minél kevesebbet érezzenek meg diákjaink.

A médiában olyan elveket hangoztatnak, és olyan műsorokat részesítenek előnyben, amelyek erkölcsi elveinkkel ellentétesek, és a keresztény erkölcs szerepét leépíteni igyekeznek. Kötelességünk szembe szállni ezekkel az eszmékkel és gyakorlattal. Tanúságot kell tennünk igazságunk mellett!

Ez a hatalmi csoport gyengíteni igyekszik a drog törvény szigorát is. Ez pedig megkönnyíti, hogy a drog megközelítse iskoláinkat. Emeljünk szellemi és fizikai falat iskoláink körül!

Segítsen az Isten törekvésünkben!

Gödöllő, 2003 Húsvétján

*Eördög László O. Praem.
az Egyesület elnöke*

* * *

Egekben a fény

Fények nélkül nem jutunk az égbe,
Égbe csak sugárzó lélek tér be,
Nyílik a menny, angyalok fogadnak,
Itt kínoknak nyugalmat adnak.

Óda jutnak, akik mindig hittek,
Tiszta gondolatot kik magukkal vittek,
Titkukat az Isten megőrzi magának,
Ó, nem lesz hatalma a halálnak!

Szeged, 2002. február 15.

Csillik Mihály (1946-os évfolyam)

* * *

Vesperás és emlékmise Fényi Ottó halálának első évfordulóján

Március 6-án, nagyböjt második napján délután először az elhunytért mondott vecsernye keretében könyörögtünk egy éve meghalt elnökünk lelki üdvéért. Ezt engesztelő szentmise követte. A szertartásokat Ullmann Péter perjel vezette, Eördög László és Holnapi Márton rendtársa koncelebrált. Az éneklést Balogh Piusz irányította, aki a szentmisén koncelebrált is. A szentmise keretében Ullmann Péter beszélt személyes emlékeiről, amelyekre gyakran visszagondol, és amelyekhez hasonló emlékek megmaradtak mindannyiunkban Fényi Ottó atyáról. Ezek jellemzik az elhunyt egyéniségét, másokat tanácsaival segítő, missziós lelkületét.

A szentmise után a templom alatti közösségi teremben gyűltünk össze, beszélgetve az Egyesület és a gimnázium dolgairól, és az ezek újbóli működését nagyszerűen kezdeményező, megszervező elhunyt elnökünkről, aki egyben rendi perjel és gimnáziumi igazgató is volt.

Mayer László

Megemlékezés Bellus Zoltánról, Egyesületünk elnökségi tagjáról

A Gödöllői Premontrei Öregdiákok Egyesületének nevében szeretnénk elbúcsúzni Bellus Zoltán öregdiáktársunktól. Egyesületünk megalakulásában nagyon jelentős tevékenységet fejtett ki, mint alapító tag, az Egyesület Alapszabályának létrehozásában komoly szerepe volt. Közvetlen támasza volt Fényi Ottó elnök atyánknak, és 1989-től több éven át az Egyesület főtitkári megbízatását is viselte. Ebben a tisztségében minden tőle telhetőt megtett, hogy Egyesületünk az Alapszabályban meghatározott módon fejtse ki tevékenységét és gyarapodjon. Szívén viselte a premontrei gimnáziumi hagyományokat, emléktárgyak összegyűjtését, rendszerezését. E munka folytatását csak betegsége akadályozta, illetve szakította meg.

Külön ki szeretnénk emelni nagyszerű emberismeretét, soha sem agresszív, hanem okosan belátó, melegszívűen keresztény látásmódját. Ezek a tulajdonságok nagyszerű, józan és diplomatikus tárgyalási modorában is megnyilvánultak, amire Egyesületünk életében nagy szükség volt. Mindig kész volt a segítségnyújtásra.

A számunkra olyan jelentős, évenként megújuló Szent Norbert napi öregdiák-találkozók sikere és jó hangulata mindig magán viselte Zoltán gondos és lelkiismeretes előkészítő munkáját. A több száz főt számláló résztvevő igényeit mindig nagy gonddal hangolta össze az Agráregyetemtől kért lehetőségekkel.

Istenben boldogult öregdiák barátunk tevékenységének egy másik, igen jelentős megnyilvánulására is rá kell mutatni. Amikor Fényi Ottó atya, mint második gödöllői alapító minden erejét latba vetette, hogy a Fácánosban kápolnát, rendházat és új gimnáziumot hozzon létre, számtalan gondja és nehézsége közepette mindig számíthatott Zoltán közreműködő, eredményes segítségére. Ő abban az időben, mint az egyetem tisztviselője nagyszerűen ismerte a helyi viszonyokat, és Ottó atya jobbkezeként okos tanácsokkal és a tárgyalások során tanúsított finom diplomáciával nagyon sokban tudta segíteni az új intézmények létrejöttét.

Kedves Zoltán! Fájó szívvel veszünk búcsút tőled, de élő hittel valljuk Megváltó Krisztus Urunk ígérését: „Az én Atyám házában sok lakás van, előre megyek és előkészítem számotokra”. Ez ad nekünk, öregdiák társaidnak és hátrahagyott szeretteidnek reményt az örök világosság fényében. Nyugodj megérdemelt békében Te is a premontreiek égi seregében!

Polcz Iván főtitkár

Búcsú Bellus Zolitól

2003. január 8. du. 2. óra. A téli nap hidegen ragyog, s fényében csillognak a hókristályok. Gödöllőn most helyezik örök nyugalomra földi maradványaidat – Zolikám! Szerettem volna személyesen ott lenni, de a vonatok órákat késtek tegnap a nagy hó miatt, s Marika, aranyos feleséged arra kért, el ne induljak. Így csak lélekben búcsúzhatok el Tőled.

Ullmann perjel úr elmondta telefonon, hogy szépen, lelkileg felkészülve ment el Zoli bácsi. Tudod, hogy közlésében mi volt számomra a meglepő? A „bácsi”. Hiába múltak el felettünk évtizedek, hiába szoktam hozzá öszülő halántékhóhoz, hiába intézted az egyetem gazdasági vezetőjeként a szállást számunkra már évekkel ezelőtt; az otthonotokban tett látogatásaink ellenére, amikor kisüstit ízeletve emlegetted, hogy már Te is hetvenes éveidet taposod – Bellus Zoli az én számomra a régi kisfiú maradt, akit mint kiscserkészt szeretettel ajnároztunk (akkor vesztetted el édesanyádat). Ezért kerültél a Vadgalamb ősbe is, amely nagyon kedves volt számomra, mert én alapítottam, amikor 1931-ben ősvezető lettem. Ennek az ősnek voltál segédősvezetője, amikor a pásztói táborból Mátraverebély-Szentkútra elkísértelek titeket.

Az utóbbi időkben ritkán találkoztunk, inkább telefonon kerestük fel egymást egy-egy ünnep, névnap alkalmából. A júniusi öregdiák-találkozón csak futólag köszöntöttük egymást: érettségitek 60. Évfordulóját ünnepeltétek. Utoljára akkor voltunk együtt, amikor osztálytársam, dr. Köles Mihály temetése után hármásban mentünk a villamosmegálló felé, s útközben betértünk egy cukrászdába beszélgetni, hiszen én indultam vissza Szegedre. Hármán voltunk: Ottó, az Öregdiák Szövetség újraindítója, Te, az újjáalakuló Szövetség első főtitkára és én. Hármunk közül ketten már odaát vagytok. Én pedig lehajtom fejem, emlékezem és imádkozom.

Kovács Béla Kolos

A legidősebbek köszöntése

Az 1931-ben érettségizett első gödöllői évfolyam tagjai közül ma még élő öregdiák-társaink idén 90 évesek! Nagy szeretettel kívánunk dr. Fabinyi Józsefnek, Gyorgyevics Sándornak, dr. Roller Kálmánnak, dr. Szentkúti Ferencnek és Windisch-Graetz Vincének jó egészséget, és arra kérjük őket, hogy – ha egészségi állapotuk engedi – tartsák továbbra is az élő kapcsolatot Egyesületünkkel!

A következő 1-2 évfolyamban is lehetnek olyanok, akik idén 90 évesek, nekik is nagy szeretettel kívánunk jó egészséget. Idén 90 éves Szende Aladár, az 1933-as évfolyam felelőse, Isten éltesse őt is!

Az évfolyam két tagjának, **Fabinyi Józsefnek** és **Roller Kálmánnak** életéről már közöltünk részleteket korábbi körleveleinkben. Most **Windisch-Graetz Vince** küldte el nagyon érdekes életrajzát, amelyet Dragsits Imre kért tőle. Az ő ajánló sorait alábbiakban közöljük. Az életrajzot a körlevél mellékleteként adjuk közre diáktársainknak. A melléklet oldalszámának korlátja miatt az elküldött szövegből kicsit húznunk kellett, amiért elnézést kérünk a szerzőtől. Arra törekedtünk, hogy a kb. 10%-os rövidítés ne csökkentse a részletes és nagyon érdekes élettörténet érthetőségét és mondanivalóját.

Köszönjük az életrajzban lévő sok értékes gondolatot.

A szerkesztőbizottság nevében Mayer László

ACCIPE – LEGE !

Gimnáziumunk épületének alagsorában volt a cserkészotthon. A két raj örsi sarkának két terem adott helyet. Az egyik végén nyílt a szertár ajtaja, a másikkól a vezetőség szobája. Fényi Ottó parancsnoksága időszakában bízott meg a csapattitkári teendőik végzésével. Ekkor került kezembe egy szürke színű, vászonból készült tábori irattartó, mely a háborús időben nálam maradt. Fekete tussal írva egy névvel – **WINDISCH GRAETZ VINCE.**

Az osztrák sereg főparancsnokának neve a szabadságharc történetéből volt ismert számomra, elemista koromban hallottam, hogy az isaszegi csatát megelőzően Gödöllőn állomásozott a kastélyban. Bátyáim révén már ekkor bejáratos voltam a gimnáziumba, ahol aztán a magam nyolc esztendője idején a legelső érettségi tablón láthattam a hercegi családi nevet viselő arcképet; az évkönyvekben is szerepelt a név, melynek betűit ismételtén pontosítani kellett idegenszerűsége miatt.

Fél évszázad elteltével az Öregdiák Egyesület megalakulásakor igyekeztem fellelni gimnáziumunk egykori diákjait, az itthoniakat épp úgy, mint a világban szétszóródottakat. Jöttek is Gödöllőre vissza a Szent Norbert ünnepen, akiket összekötött gimnáziumunk megőrzött emlékezete, az ott töltött közös diákkor. A jubileumi érettségi találkozókát évtizedek elteltével már együtt ünnepeltük. Így az 1931-ben elsőként végzett „öregekkel”, akik nevében Windisch-Graetz Vince szólalt fel egykori kápolnánk „szószékénél” 1991-ben. (Akkor még heten jelentek meg az évfolyamból, tíz év elteltével már csak egy!)

Elhozta („vissza”) a fényképalbumát, gimnázium-korabeli felvételekkel, valamint Teleki Pál aláírásával egy emléklapot, melyet a Gödöllői Jamboree sajtóirodáján végzett tevékenységéért kapott 1933-ban.

Majd két autóbusznyi „zarándokkal” kerestük fel a Felvidéken a premontrei emlékhelyeket. A visszaúton Vince mellé ülve kértem, hogy beszéljen életéről, amiről már hallottam érdekes részleteket. Aztán – ismét egy évtized elteltével – megkértem, hogy írja le mindezt, amire még emlékszik, hogy ne menjen feledésbe. Egy hét múlva vastag borítékot hozott a posta, benne kézírással sok-sok irkalap.

Az „üres” vászon irattartó hatvan esztendő elteltével így telt meg, nemcsak egy diáktársunk élettörténetével, de több mint egy évszázad emlékezetével, a családi névhez kapcsolódóan hazánk történelmét idézve.

Köszönet Vincének a papírra vetett leírtakért, a történeti képekért, egy gödöllői premontrei diák arcképének megjelenítéséért.

Accipe – lege !

Dragsits Imre

Vásony György visszaemlékezései (1932-es évf.)

(az interjút lakásán készítette Mező Péter)

Az 1924-es kezdés után mindössze két és fél évet járt Gödöllőre, édesapja halálát követően angol születésű özvegy édesanyja nem tudta a magas tandíjat előteremteni, és 1926-ban kivették az Intézetből. Azonban az együtt töltött évek nem múltak el nyomtalanul, nagy büszkeséggel mondta, hogy ő üdvözölte ékes francia nyelven Orsenigo Cesare nunciust, amikor vizitálta az intézetet, sőt később angolul a Kormányzó Urat is.

A reálgimnáziumot 1932-ben végezte el ő is, az akkor Werbőczy (ma Petőfi) Gimnáziumban. Egyetemi évei alatt már munkát vállalt a Magyar Általános Hitelbankban. Kérdésemre, hogy ez hogyan volt lehetséges, csak annyit mondott, hogy a jogi egyetemen ennek nem volt akadálya, a hivatalsegédék sok mindent el tudtak intézni az ún. „mezei jogász”-oknak.

Még egyetemi évei alatt történt, hogy a Kormányzó úr vitézzé avatta őt (1934-ben). Édesapja, mint tartalékos főhadnagy posztumuszként kapta ezt a címet, amit a család elsőszülöttje örökölhetett. Az erről szóló diploma ma is ott függ szobája falán, természetesen a fő helyen.

Az egyetemi évek sok társadalmi tevékenységet is lehetővé tettek:

- Az Országos Széchenyi Szövetség ügyvezető alelnöke,
- A B.B. tagja, az 1936-os jubiláris Széchenyi Bál társelnöke,
- Magyar Külügyi Társaság Ifjúsági Csoport alapító tagja, évekig ifjúsági elnöke,
- Az Országos Kaszinó tagja (1939-től).

A Kereskedelmi Akadémián diplomázott, majd 1938-ban a Pázmány Péter Tudomány Egyetemen (az Anschluss napján) avatták doktorrá. (Még a doktorrá avatás napján is be kellett mennie a bankba, valószínű az Anschluss várható bekövetkezése miatt sokan akarták kivenni a bankból a pénzüket, ezért minden mozgatható embernek be kellett mennie, csak az utolsó pillanatban sikerült lelépnie, hogy a saját legfontosabb ünnepségéről le ne maradjon!) Ezt követően nem sokára az elnök-vezérigazgató titkára lett.

A háború alatt tényleges katonai szolgálatra nem hívták be, a magyar hadianyag-ellátás terén a bankban végzett munkája sokkal fontosabb volt, így mentesítést kapott. Csupán a közvetlen összeomlást megelőzően, 1944-ben osztották be őt, a fővárost - a szovjet támadás ellen - védő Hindy Iván mellé.

Az újjáépítés időszakában továbbra is a Hitelbank alkalmazottja, 1946-tól cégvezetői beosztásban. A bankok államosításakor azonban őt is kényszernyugdíjazzák (vagyis ötvenévesével kirúgták). Kapcsolatai révén rövid ideig export-import ügyekkel tudta fenntartani magát, később névlegesen munkát vállalt, sőt fizikait is (kézműiparit), a közvesztélyes munkakerülés nem éppen felemelő címének elkerüléséért. Valójában angol tanítással tudta fenntartani családját. Ezt a státuszt 1956 után legalizálta is, nem kis büszkeséggel mondja, hogy sztár-tanár volt Budapesten. (Első tanítványai szállodaipari vezetők, majd művészek, külkeresek voltak, később évtizedeken át már egymásnak adták a címét, neki ki sem kellett mozdulnia a szobájából. „Ebben a karosszékekben ülve kerestem meg a családom kenyerét!”)

Három fia, és egy lánya van. A legidősebb, Mihály, a szakma egyik legismertebb tagjaként, 40 éve a Gellértben dolgozik. A fiatalabbak, Sándor és Gergely, már egyetemre is járhattak, az egyikük villamos mérnök, a másik közgazda. (Ők ketten, a sógorukkal alapították többek között a Banktech országos profilú biztonsági rt.-t, ahol - míg ezt nem globalizálták - Gyuri bácsi jogtanácsosként közreműködött). Leánya Daisy, akinek ura Mészöly András a legendás magyar és Fradi hokiteam kapitánya is volt éveken keresztül. Kilenc ígéretes unokája van (30 és 5 között): négy fiú és öt leány (Barbara, Tamás, Petra, Nóra, Dóra, Márton, Miklós, Ferenc és Anna), akiket ő tanított, illetve ma is tanít angolra.

Gyuri bácsi 80 éves korában – a fiai szerint – eljutott abba a korba, hogy már foglalkozhat a számítógéppel, és kapott tőlük egyet. Kitanulta annak kezelését, azóta naponta azon ír. Megírta például saját élettörténetét közel 200 oldalon, amire most keres kiadót. Lapokban publikál, szakkönyvei jelentek meg. Mint az igazságügyi szakértők doyenje, 1996-ban közreműködött a Magyar Igazságügy Szakértői Kamara létrehozásában, és itt, négy éven át volt az Etikai Fellebbviteli Tanács elnöke. 1998-ban vette kézhez gyémántdiplomáját.

* * *

Éppen lapzártakor kaptuk az értesítést, hogy az 1934-es évfolyam hosszú időn át nagyon lelkes és gondos felelőse, **Dr. Zsinka István távozott az élők sorából**. Gimnáziumi tanár és címzetes egyetemi docens volt. Március 28-án, a Magyar Szentek Templomában vettünk búcsút tőle, itt helyezték el urnáját.

SZÍVBEN NYÍLÓ ZSENGE HAJTÁS

Egy diákforma ember sodródik a pesti áradat hajnali hullámai közt. Nincsen rajta semmi különös. Szürke, kopottas kabátot visel, nyaka köré sál tekeredik, hátába szorosan kapaszkodik batyuja. Arcán gondok s örömök olvadnak színes képpé. Állán le nem nyírt legénytoll serkedez. Lábai ösztönösen viszik előre, miközben szíve kertjében ezernyi gondolat kering. Oly sok kapu megnyílt most hirtelen, egyszerre. De vajon – igen ez minden kétséget kizáróan foglalkoztatja – melyik kapu hová vezet?! A sok „érdemes” és „megéri”, a milliárdnyi „ez a lényeg” és „így tedd” között, mi az, amiben valódi tanácsra lelhet?! Érti a felelősség súlyát. Nagyon jól tudja, hogy itt ezúttal sokkal többről van szó, mint eddig valaha. Ha valamikor, akkor most biztosan nem elég a kérdésre adandó feleletet egyszerű „mindegy”-gyel elűtni. A szíve legmélyén ott lapul az a parányi, félénk, ártatlan és egyszerű vágy, az a megmagyarázhatatlan, de biztosan élő tudásba hajló sejtelem, mely kimondva vagy kimondatlanul, de tudja, hogy csak egy út létezik. És talán csak e szívből nyíló zsenge hajtás ismeri azt – a beléje oltott elfogyhatatlan vágya által –, hogy hová vezet az az út; az az egyetlen, az az igazi, az a minden képzeletet betöltő parányi ösvény. A diák e hajtást keresgeti most is. Olykor nyugodtan, olykor kétségbeesve kutat utána, s próbálja annak titkait valahogyan élete számára kipuhatolni. A hömpölygő áradatban nap-nap után új gondolatokkal, új szavakkal és cselekedetekkel – maga sem igazán tudja, mi módon – próbál közelebb kerülni az igaz megismerés bimbójához. Furcsának érzi gondolatait, mert bár sohasem érezte még e parányi, zsenge hajtás illatát, biztosan tudja, hogy ez az egyetlen, melyhez fogható nincsen több. Kincs, melynek birtokában már nem is oly bizonytalan az első lépések megtétele az egyedül helyes küszöb felé.

Ángyán Péter (2001/A évfolyam)

A negyedik érettségi előtt

Az újraindított Gödöllői Premontrei Szent Norbert Gimnázium immár negyedik érettségi vizsgájára készül. E kijelentés egy rendkívül örvendetes tényt rögzít, de magában hordozza a kérdést is: „A 2000. év óta érettségizettekkel mi újság van?” Én magam is azok közé tartozom, akik egyik-másik iskolatársamról szinte semmit sem tudok, amióta az érettségi bizonyítvány és a sikeres felvételi eredményt tartalmazó boríték pontot tett addigi közös életünk végére. Ez azonban egy közös múltban gyökerező jövőről is szól.

Az, hogy mi, fiatal öregdiákok oly sok évet eltölthettünk a gimnázium falai közt, épülve mind szellemileg, mind pedig fizikailag, elsősorban Istenhez szenderült Fényi Ottó atyánk és az őt végletekig támogató Öregdiák Egyesület érdeme. Ezen Öregdiák Egyesület a 2000. év óta újra jelentős mértékben gyarapszik, új tagokat vesz fel közülünk soraiba. Az új évfolyamok évfolyamfelelősei részt vehetnek a választmányi üléseken, s a 2002. évtől az élettapasztalatban és bölcsességben még igen szegényes, új generáció az elnökség működésének tanulásához is hozzájárhatott. Két generáció együttműködése természetesen nem indulhat könnyen. Az összefogás, a gátlásainkat levetkőzve megélt közös munka erejét azonban egyre jobban érezzük. Fontos mindemellett megjegyezni, hogy e munkában az egyre növekvő felelősség rajtunk, fiatalabbakon van. Ezért mind tudatosabb lélekkel kell tanulnunk e „szakma csínját-bínját”, s megélnünk a jövőbe tekintő, elkötelezett feladatvállalásokban rejtő nemes célokat, voltaképpen a premontrei szellemiség ápolását az egyesület keretein belül és kívül.

A fiatalabbak feladata a jövőben is az iskolával, annak diákságával és tanári karával való rendszeres kapcsolattartás. A gimnáziumban felnövekvő újabb nemzedékek testi és lelki épülése, a mi felelősségünk is kell, hogy legyen, függetlenül attól, hogy valaki tanári pályára készül, avagy sem. E feladatnak talán legjobb teljesítési helyét az iskolai rendezvények, a gimnáziumi szervezésben lebonyolított programok, az azokból való részvállalás jelentheti. Élő és közösségteremtő alkalmak ezek régi és jelenlegi diákok között, hogy ne csupán „tablóképek” legyünk egymás számára. Ezen alkalmak sorában kiemelt eseményként említem meg az immáron három alkalommal megrendezésre került gimnáziumi információs napot, melyen alkalmunk nyílik nekünk, még frissnek számító érettségivel és (jobb esetben) naprakész egyetemi-főiskolai tapasztalatokkal rendelkező öregdiákoknak megosztani érzéseinket, benyomásainkat gimnáziumi társainkkal, és a kérdésekre felelve, társalgásba elegyedve segíteni és ismerni meg egymást. Azt hiszem, ez az esemény évek múltán egyre fontosabb szerepet tölthet majd be az iskolai életben.

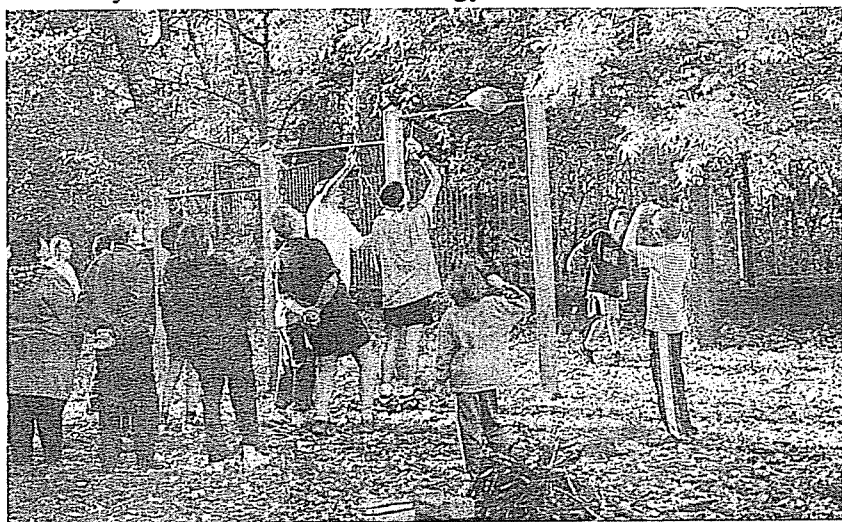
„Több telik tőletek” – mondta mindig Fényi Ottó atya. Hozzánk intézett szavaiból mindahányszor ez sugárzott felénk. Azt gondolom, itt az idő megfogadni szavait, s – talán kicsit iránta való tiszteletképpen is – e többletet élő szolgálattá, jövőformáló erővé alakítani.

Ángyán Péter

Féléves leltár

A körlevél előző számában még csak „beharangozó” cikk szólt az iskola újraalapítása 10. évfordulójának megünnepléséről, ám amikor az olvasók kezükben tarthatták a lapot, már lezajlottak az ünnepi rendezvények. Visszatekintve az eltelt félévre, ezek a napok a 2002/2003-as tanév kiemelkedő eseményének tekinthetők. Október 25-én pénteken, a délelőtti rendezvény keretében avattuk fel az Ottó atyáról elnevezett dísztermet. A Fényi Ottó teremben elhelyezett régi gimnáziumi tablók, fényképek, és Ottó atya életének tárgyi emlékei gyönyörű környezetet varázsolnak a különböző programoknak és előadásoknak, és méltó helyet adhatnak az öregdiákok bármilyen találkozásának, rendezvényének. A terem bejáratánál elhelyezett márványtábla – amelyen a gimnázium 1924-es indulásától kezdődően minden igazgató neve és működésének dátuma látható – méltó emléket állít az elődöknek.

A Fényi Ottó terem avatásával egyidejűleg megnyitott iskolatörténeti kiállítás gazdag anyaggal, igen szép formában mutatja be a rend európai és magyarországi elterjedését, valamint a gimnázium több évtizedes gödöllői történetét. Sok cserkészemléket, dokumentumot lelhetünk itt föl, mint ahogy nagyon sok különlegességet láthat az érdeklődő az új iskola képzőművészeti, sport, angol, német, francia tablóin, csakúgy, mint pl. az iskolához kapcsolódó Teleki Pál Egyesület kiállítási anyagán. Igazán kedves, és jó humorról tesz tanúbizonyságot az a kiállítási tábla, amelyen a gimnázium jelenlegi diákjai mondják el véleményüket az iskoláról. Ebből egy kis ízelítőt olvashatunk e körlevél következő oldalán.

Másnap, szombaton délelőtt jó hangulatú sportvetélkedőn mérték össze tudásukat a csapatok, itt a diákok mellett tanárok, szülők, öregdiákok is helyet kaptak. A szombat este bállal zárult, melynek nyitányaként a tanárok és a diákok zenés műsorral és színdarabbal szórakoztatták a szülőket, majd a kitűnő vacsora elfogyasztása után következett a hajnalig tartó tánc. A jubileumi napok több százunknak jelentettek maradandó, kellemes, talán életre szóló élményt.

Ebben a tanévben is folytatódott a Premontrei Esték előadás-sorozat. Az 1956-os forradalom és szabadságharc ünnepének másnapján, október 24-én volt vendégünk Pongrátz Gergely, a Corvin-köz legendás parancsnoka. Zsúfolásig megtelt a Fényi Ottó terem, és az est valamennyi résztvevője lélekben gazdagodva térhetett haza a bensőséges hangulatú estéről. Következő vendégünk Skultéty Csaba volt, aki több mint harminc évig volt a Szabad Európa Rádió magyar adásának szerkesztője. Sok érdekességet tudtunk meg az akkor titokban hallgatott rádióról, a munkatársak sokszor nem veszélytelen életéről. A különleges kultúrák világába kalauzolt el minket dr. Lencsés György tanár úr Indiáról, a vallásról, a kasztrendszeréről, a kultúráról és természeti szépségekről szóló, sok diakkal illusztrált előadása. Nincs messze már az Európai Unióhoz való csatlakozásunkról szóló népszavazás, ezért terveink szerint március végén a Premontrei Esték témája a csatlakozásban rejlő előnyök és hátrányok megvitatása lesz.

November 30-án szalagavató bált tartottunk, ezt külön cikkben ismertetjük. Hasonlóképpen a jól sikerült farsangi mulatságot is, amelyre február 14-én került sor.

Iskolai kirándulásokban az elkövetkezendő hónapokban sem lesz hiány. Április 5-én, szombaton két busszal megyünk Muhiba, a csata emlékhelyére, ahol 2000-ben kopjafát állított a gimnázium Kálmán herceg tiszteletére. Közös fogunk ünnepelni a Templomosok lovagrendjével, akiknek szintén van kopjafájuk az emlékparkban. A koszorúzás előtt a muhi templomban közös szentmisével emlékezünk a hősökre, amelyet a tervek szerint Seregély István egri érsek úr fog celebrálni. Az ezt követő héten a Rákóczi-szabadságharc kitörésének 300. évfordulója alkalmából szervezett vetélkedő sorozat részeként Rákóczi emlékhelyeket keresnek föl a versengő csapatok. Májusi tantestületi kirándulásunk uticélja pedig Jászó lesz, hiszen jó néhány éve jártunk itt utoljára, és fontos, hogy mindenki – a fiatalabb kollégák is – megismerjék a rend és az iskola gyökereit.

Bárdy Péter

A tanulók gondolatai az iskoláról

5.a. osztályosok gondolatai

Ha én lennék az igazgató, mindent úgy csinálnék, mint az igazgató.

Ha én lennék az igazgató, akkor hosszabb szüneteket rendelnék el.

Ha én lennék az igazgató, akkor azt tenném, hogy egy órával később kezdeném az órákat.

Ha én lennék az igazgató, akkor én nem csinálnék ilyen sok emeletet.

Ha én lennék az igazgató, a nehéz órákból csak egy lenne hetente.

Az iskolában azt szeretem, hogy vannak pingpong-asztalok az udvaron, és állatok is vannak az iskola területén.

Ebben az iskolában azt szeretem, hogy olyan mint egy nagy család, és mindenki olyan kedves.

Azt szeretem ebben az iskolában, hogy nagyon szép környezetben van, néha mókust is láthatok.

9.b. osztályosok gondolatai

Tudtam magamról, hogy egy belvárosi iskolában én elvesznék a sok vagány, bátor, magabiztos lány közt. Olyan iskolát szerettem volna, ahol a diákok nyílt szívűek, befogadóak, barátságosak, vidámak. Az egyik unokatestvérem, aki már ide jár, éppen ilyennek mondta el a Premontrei Gimnáziumot.

Teljesen más hangulata van ennek az iskolának, mint a többinek. Olyan érzésem van, hogy itt Isten még közelebb van hozzánk, talán azért, mert olyan emberekkel vagyok együtt, akik közelében erősebben érezzük jelenlétét.

9.a. osztályosok gondolatai

A környezet szép, és kitűnően alkalmas tudónk kiszellőztetésére, és idegeink helyrehozatalára a szünetben.

Az órák hosszát lehetne rövidíteni, úgy 5-10 perccel. Más vágyam nincs.

6.a. osztályosok gondolatai

Őszintén szólva nem erre számítottam. Naiv negyedikesként a hosszú és szigorú név mögött szigorúbb iskolát vártam.

Először el sem akartam jönni a „nyílt napra”. Ám az iskola megfogott: az Abigél-beli Matula helyett egy barátságos intézmény fogadott.

A tanárok kicsit szigorúak, s a második évre szerintem megváltoztak. Szigorúbbak is lettek velünk, hiszen már hatodikosok vagyunk. Öt fekete pont helyett három fekete egy karó.

7.a. osztályosok gondolatai

Egy negatívum van, hogy tesi (testnevelés óra) elején túl közel, tesi végén túl messze van a GEAC pálya.

Az iskolaválasztásban nagy segítségemre volt a nagymamám, aki a 6. és 7. osztályt itt járta, rengeteget mesélt a rendről, a szokásokról, a régi tanárokról. Nagyon megtetszettek nagymamám történetei...

Premontrei szalagavató bál András napján

A Gödöllői Szolgálat 2002. december 5-ei számában olvashattuk a következő riportot.

Bárdy Péter igazgató a bevezető műsor és a bál között mondott beszédében indokolta a korai időpontot.

- Januárban nagyon leköti diákjainkat a tanulás, akkor zajlanak a félévi számonkérések, osztályozások. Megterhelő, hogy még a bálra, a műsorra is készüljenek. Másik ok: csak rövid ideig viselhetik a szalagot, rajta a két évszámmal, 1995-2003, ha februárban tűzzük fel. Két-három hónap, és eljön a ballagás, az érettségi, amikor meg kell válniuk tőle. Hordhassák már mostantól, mivel tudjuk, hogy büszkén teszik.

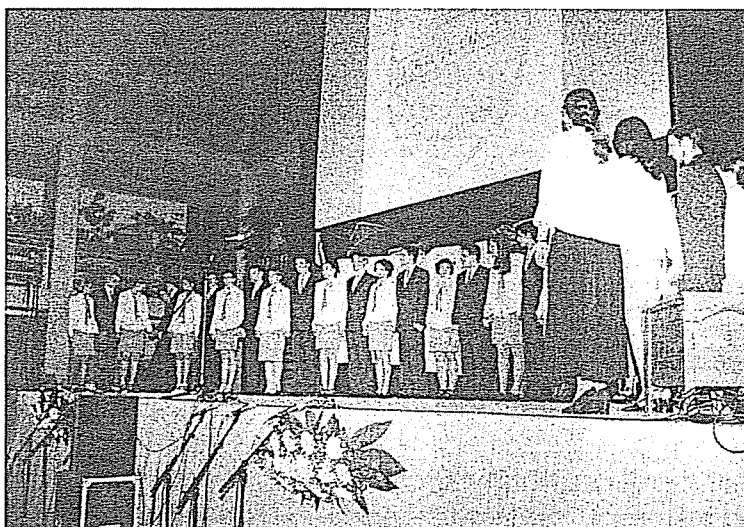
"Mindenkinek tanulja meg a saját leckéjét" - idézte Luther Mártont az igazgató. - "Ez a lecke, amíg iskolába jár, kinek-kinek ugyanaz: feladat, melynek eleget kell tenni, melyet el kell végezni. De a töltekezés ideje lassan lejár. Amit megtanultatok, tudássá vált. Az itt eltelt nyolc év sikerei és kudarcai végérvényesen és kitörülhetetlenül részetté lettek. Hamarosan már egyedül kell eldöntenetek, mi az érték. Elkövetkezik a szabadság - amivel vissza lehet élni, ha nem párosul felelősséggel. Szent András napja van. Az ő élete is tekinthető leckének. Jézus először őt és testvérét, Simon Pétert hívta: "jöjjetek, emberhalásszá teszlek titeket". Nem haboztak. Annak, hogy a hívásra rögtön lerakták hálójukat, és követték Jézust, nincs pszichológiája. A nagy dolgok mindig egyszerűek. Tudjuk, mert megtanultuk, mert belénk épült, hogy mit kell tennünk. Holnap advent. Van miről elmélkedni."

Egyelőre még felszabadultak az érzelmek! Láttam tréfát, játékot, ünneplést, színdarabot. A műsorzáró éneket már szalaggal a mellükön adták elő. A nyitó tánccal megkezdődött a bál.

Nádudvari Anna

Részletek Bárdy Péter igazgatónak a szalagavatón elhangzott gondolataiból

András apostol Jézus hívásának azonnal eleget tett, és otthagyta hálóját. Számot kell vetnünk azzal, hogy mi is kapunk nap, mint nap kisebb hívásokat. Vajon eleget teszünk-e ezeknek a hívásoknak. Észrevesszük-e barátunk, kollégánk, szüleink, gyermekeink örömét, bánatát? Nyújtunk-e segítséget, ha rászorulnak? Feláldozzuk-e saját időnket, energiánkat azért, mert másoknak szüksége van ránk? Megannyi kérdés, és igaz lélekkel biztosan nem tudunk mindegyikre igennel válaszolni. Pedig ezek a hívások milyen kicsik Andráshoz képest, aki ennek egyszerűen, mondhatni minden felhajtástól, önsajnálattól, bizonytalanságtól mentesen eleget tett.

Tiétek a választás szabadsága, de a felelősség is. Mert a szabadsággal vissza is lehet élni. Amerika jelképe a Szabadság-szobor. Viktor Emmanuel Frankl több éves koncentrációs táborbeli tapasztalata alapján így emelt szót a szabadsággal való visszaélés ellen:

“A szabadság önkénybe csap át, ha nem a felelősség értelmében éljük. Ez az egyik oka javaslatomnak, hogy a keleti part Szabadság-szobrának párját, egy Felelősség-szobrot állítsanak fel a nyugati parton.”

Holnap van advent első vasárnapja. Az advent a várakozás, a készülődés, az önvizsgálat, az emberi értékek és célok újragondolásának ideje is. Van miről elmélkednünk, mindenki tanulja meg saját leckéjét.

A fenti kérdésekre a feleletet tehát már mindenki maga adja meg, a saját életében, a saját életével. Babits Mihály gondolatai hozzátok, talán mindannyiunkhoz szólnak, erőt és megnyugvást adnak mindenki számára, hogy a Gondviselés nem feledkezik meg senkiről sem:

“Tudod, hogy érted történnek mindennek – mit búsulsz?

*A csillagok örök forgása néked forog,
és hozzád szól, rád tartozik, érted van minden dolog,
a te bűnös lelkedért.*

*Ó hidd el nékem, benned a Cél és nálad a Kulcs.
Madárka tolla se hull ki, – ég se zeng – föld se remeg,
hogy az Isten rád ne gondolna. Az Istent sem értheti meg,
aki téged meg nem ért.”*

Trianon a magyar irodalomban

“Mert ország nincs már, de magyarok vannak...”

"A trianoni békeszerződés nem akkor vált valósággá, amikor megkötötték, hanem csak jó egy év után: 1921-ben, amikor a magyar parlament – mást nem tehetvén – ratifikálta azt. Erről emlékezünk meg idén is, már második alkalommal" – mondta Bárdy Péter igazgató péntek este, a Lokálpatrióta Klub által szervezett emlékműsort bevezető szavaiban, a rendezvénytermet zsúfolásig megtöltő hallgatóság előtt.

Ivókné Szajkó Otília előadásában megdöbbentő dolgokat hallhattunk: a diktátumról - amelyben országunk területének és lakosságának kb. kétharmadát veszítette el - 1945 után tilos volt, szinte, még beszélni is. Az irodalom olyan jeleseit nem ismerhették meg a felnövekvő generációk, mint Szabó Dezsőt vagy Wass Albertet, mert “irredenták” voltak: mert életművükkel tiltakoztak a magyarság szétszakítása ellen. Másoknak, akiket nem lehetett agyonhallgatni (például a Nyugat első nemzedékének) Trianonnal kapcsolatos műveit indexre tették a kultúrkommisszárok: Babits "1940" című versét 1994-ben lehetett csak újra nyomtatásban olvasni. Máskor ők beszéltek metaforákban, mint Móricz, aki Erdély-trilógiájában mondta el az elmondhatatlant; vagy Juhász Gyula "Tápai Krisztusa", akinek “folyton vérző öt nagy sebei” bizony éppúgy jelentették az elszakított országrészek, mint a Megváltó szenvedését. De 1990 óta sem

jobb a helyzet, - folytatta a tanárnő - Szabó Dezsőt, Wass Albertet, Dsida Jenőt ma sem tanítják az iskolákban.

Az előadás után aztán megismerhettük e művek egy részét. Nyolc, egyszerű feketébe öltözött premontrei diák idézte föl őket szávalattal, zenével – álljon itt a nevük, megérdemlik: Baglyas Szabolcs, Illés Orsolya, Kiss Bence, Kovács Mihály, Krenedits Katalin, Peer Klára, Szeghy Szabolcs, Török Viktor. Egy lyukas zászló előtt, öt gyertya fényében; pátosz nélkül, hiszen nincs mit hozzátenni ahhoz, amit egykori polgárai írtak arról az országról, amelyet 1920 óta jobban meg lehet találni a domborzati, mint a politikai térképeken; ahogy Szabó Zoltán egy esszében megállapította.

Időszerű a megemlékezés Trianonról ma is, és nincs olyan kor azóta, amelyikben ne lenne időszerű. Köszönet azoknak, akik segítene, hogy ne feledjük nemzetünk egyik legnagyobb tragédiáját.

Magyar Bertalan

Farsang 2003

Idén február 14-én tartottuk hagyományos farsangi multságunkat. A jelmezversenyre az előkészületek már jóval előbb megkezdődtek minden osztályban, hiszen ilyen sok ötletes és szellemes produkciót nem is lehet egyik napról a másikra kitalálni. De nézzük is, milyen műsorszámokkal próbálták az osztályok szórakoztatni a közönséget (és megnyerni a zsűri rokonszenvét): a 7. a (az egyik rendező) osztály biztonsági akciócsoportnak öltözött. Ők „vigyáztak” az egész rendezvény rendjére, sőt Bárdy Péter igazgató úr még személyi testőrökét is kapott! Az 5. a-sok (osztályfőnökükkel együtt) egy gyönyörű virágoskertet varázsoltak elének. A 8. a osztálynak – úgy látszik – hiányoznak a régi szép idők, amikor még nem kellett az iskolapadot koptatni, így nem csoda, hogy óvodáscsoportnak öltöztek. A 11. a-sok és b-sek egy fergeteges kán-kán táncot lejtettek a színpadon. A dolog szépséghibája (ha ezt annak lehet nevezni) csak az a tény, hogy fiúk adták elő a produkciót. A 9. a pedig élő zongoraként a „Felkelő nap háza” című dalt adta elő. Az osztály minden tanulója egy-egy zongorabillentyűként szerepelt. Amikor az énekben az ő hangja következett, akkor leguggolt. Ezért a nézőközönségnek az lehetett az érzése, mintha egy zongora elevenedett volna meg előtte. A 6. a-sok kartondobozokból készített vonatkocsikba bújtak, és így egy teljes szerelvényt alkottak. A 9. b-sek közül mindenki egy-egy dominónak öltözött, majd az osztályfőnökük meglökte az elsőt, erre ők sorban eldőlték.

Végül (de nem utolsó sorban) a címvédő 10. a osztály következett. Ők a tavalyelőtti és tavalyi nagysikerű produkcióik után, idén egy élő tárlatot mutattak be. Ezt úgy valósították meg, hogy a tanulók mind híres festményként jelentek meg a színen. A kompozíció, a háttér és a jelmezek igazodtak az eredeti képekhez. A látogatókat „szívélyes” idegenvezető „hölgy” kalauzolta a műremekek között. Idén is a 10. a osztály lett az első (az előbb említett produkciójukkal), a második helyen a 11. a, b-s fiúk végeztek a kán-kánnal, a harmadik helyen pedig az ötödikesek virágoskertje és a 9. b-sek dominója osztozott.

Az idén is helyet kaptak a műsorban egyéni jelentkezők, így megjelent előttünk egy körhinta (aki később első lett), egy szőlőfűrt (a második helyezett), Dumbó, az elefánt, egy gorilla, Rocker Zsolti, egy reneszánsz udvarhölgy, egy Drakula, és egy kis róka. Tanáraink csapata a Queen együttes We are the champions (=Mi vagyunk a bajnokok) című számára vonult be, és egy igazi, élő csocsót, azaz asztali focit mutattak be.

A 10. a osztály – a nagy sikerre való tekintettel – egy héttel később a gödöllői Művelődési Házban is előadta műsorát. Azon a napon egy gödöllői leukémiás fiatal, Miklós Balázs javára rendeztek műsorestet. A Török Ignác Gimnázium tanulói a szalagavatójukon előadott színdarabot mutatták be, a mi iskolánk pedig a 10. a osztály révén vette ki részét a jótékonyági estből.

Székány Csaba

EMLÉKSZEL – EMLÉKEZZÉL!

1990 Húsvétján kelt első körlevelünkben e szavakkal kértük megalakult Egyesületünk öregdiákjait a szellemi értékek megőrzésén túlmenően az emléktárgyak gyűjtésére, még inkább a visszaemlékezésekkel diákmúltunk eseményeinek megörökítésére. Későbbi körleveleinkben, majd a két emlékkönyvben több fényképet mutattunk be, olyanokat is, melyeken még láthattuk az egykori iskolánk államosítása után, az idegen rendszer által megsemmisített emlékeket is. Sikertől minden évfolyam kislakú érettségi tablóját felkutatni, ezeknek másolatát elkészítve, otthonunk falát díszítve elhelyezni, hogy ott ne csak mi láthassuk viszont, de az utánunk jövők is. Sokan emléktárgyakat adtak át, melyeket fél évszázadon keresztül őriztek. Így a legelsőik közül Csölle Miklós a sportversenyek érmeit, Windisch-Graetz Vince fotóalbumokat, valamint a Jamboree emléklapját. Aztán további fényképek mellett az oly értékes, érdekes visszaemlékezéseket, melyek egy részét kiadványainkban már közreadtuk.

Ám közben 70-80-90 évesek lettünk, sokan úgy távoztak el közülünk, hogy már nem tudták átadni őrzött emléktárgyaikat, s magukkal vitték az emlékeztető történéseket, sok olyat, amit éppen csak ők tudtak még. Amiket még sikerült diákkorunkat idéző múltunkból megmenteni, azokat megjelenítettük nyomtatványainkban, képekkel. Ezen felül a visszaemlékezések kedves történéseit, még inkább a Rend és iskolánk történetét! Úgy tartják, hogy „az a történelem”, amit megírnak. Szomorú, hogy sokan, akiknek szinte kötelességük lenne, nem tesznek eleget az emlékezés-megosztás feladatának. Háborús események, majd azt követően az új rendszer tudatos rombolása nemcsak a műalkotásokat semmisítette meg, de a Rend működését is megakasztotta – államosítva az iskolát, majd elűzve tanárainkat.

Évtizedeknek kellett eltelnie, hogy a szétszórhatást követően a hálás és hűséges tanítványokat felkutatva, Öregdiák Egyesületünkbe gyűjthettük őket egybe. Fényi Ottónak köszönhetően a Rend is újjáéledhetett, újra indulhatott a gimnázium Gödöllőn. Azóta évente legalább a Szent Norbert-ünnep találkozóin ismét együtt lehetünk közösségünkben, ám évente egyre kevesebben már. Örömmel nézünk egymás szemébe, hiszen minket nem tört meg az idegen hatalom, a diktatúra. Mindig megemlékezünk a világ mintegy húsz országában széjjelszóródott egykori diáktársainkról, a még élőkről, az elhunytakról. Minden hónap első szombatján külön érettük hangzik fel a könyörgés a premontrei kápolnában – különösen azért, aki legutóbb távozott közülünk, s azért, akitől majd legközelebb kell búcsút vennünk.

Ám amíg lehet, amíg erre képesek vagyunk, a mi kötelességünk, hogy méltóan őrizzük múltunkat, hogy lehetőség szerint továbbadjuk, amit mi kaptunk, neveltetésünk bizonyosságául.

Ezért most ismét szépen kérünk mindenkit, aki őriz még diákkorunkat idéző emlékeket (különösen fényképeket, kiadványokat, emléktárgyakat), adják át, illetve a hozzátartozók útján hagyományozzák Egyesületünknek megőrzésre, felhasználásra. Az idős korban nemcsak a testi, de a szellemi képességek is csökkennek, sokan hangsúlyozzák, hogy már nem is emlékeznek részletekre, nem tudják, hogy maguk élték-e át vagy mástól hallották. De aki még képes a visszaemlékezésre, írja le vagy mondja el emlékeit – történelmünk egy részét – s adja át Egyesületünknek. Ezekből további emlékkönyveket fogunk szerkeszteni és közreadni.

Mindezért egymásnak tudunk köszönetet mondani – köszönjük!

A Szerkesztőbizottság nevében Dragsits Imre

* * *

Reggel, mielőtt a kaput beteszed,
mondj nekem valami kedveset.
Annyi minden megeshet egy nap,
ki tudja, életben melyikünk marad.
Este mondj egy kedves szót a jó éjt!-hez,
ki tudja, hogy reggel melyikünk ébred.
Áz élet olyan gyorsan múlik el,
egyáltalán nem mindegy, mit teszel,
hogy utoljára mit mondasz nekem,
hogy utoljára mit kérdezel.
Hadd legyen az utolsó egy kedves szó,
fontold meg: mindegyik lehet utolsó!

(Ismeretlen német szerző)

Amikor rád tört az a gondolat,

hogy semminek sincs már értelme,

akkor lapozd át

és olvasd el az életrajzát azoknak,

akik nagy lelkekké lettek,

mert a szellemet tették uralkodóvá

és a test csak aláazatos szolga maradt.

Emlékezés Takács Menyhéltre

Érdeklődő figyelemmel keresgélek hitéletünk régi kiadású könyvei között. Az Ecclesia Szövetség könyves részlegében találtam rá egy kissé már szakadozó fedőlapú, 62 oldalas könyvecskére: "*Az evangélium bölcselete*" címmel, szerzője dr. Takács Menyhért jászóvári prépost. A kiadás dátuma 1914.

Takács Menyhért (sz. 1861) nevére a gödöllői premontrei öregdiák azonnal felfigyel. Gondolva arra, hogy körlevelünket nem csak öregdiákok olvassák, talán nem hiábavaló megjegyezni, hogy ő volt a második rendalapító, aki a jászóvári premontreieket a trianoni országcsönkítő diktátum után áthozta Gödöllőre, és megalapította a premontreiek új rendházát, a gimnáziumot és a nevelőintézetet, a kormányzó és gróf Klebelsberg Kunó vallás- és közoktatástügyi miniszter támogatásával. **1933-ban, éppen hetven éve hunyt el**, a fácánosi premontrei temetőben temették, majd a Felvidék visszatérte után 1943-ban a jászóvári székesegyház kriptájában helyezték végleges nyugalomra. A fácánosi temetőben ma is látható egykori sírhelye a híres Fadrusz feszülettel, erre útbaigazító tábla is figyelmeztet. Ma már kevesen tudják, hogy a Szent István Egyetem főépületének (a hajdani rendház) földszinti ablakrácsait díszítő TM monogramok a nagyhíru alapítóra emlékeztetnek.

De térjünk vissza a könyvre, melyből szeretném idézni előszava utolsó bekezdését:

"A tökéletes életre törekvő ember vágyai a naturális élet jelenségeiben kielégítésre nem találhatnak. A naturális élet jelenségei a világban és az emberiségben határolódnak, tehát végesek s ennél fogva tökéletlenek. Természetünkbe pedig be van oltva az örök élet után való vágy. Nem tudunk megbarátkozni a halál gondolatával, örökké akarunk élni, szereteteinket soha el nem veszíteni. A természet erre a legridegebb hangon azt feleli, hogy nem lehet és nincs a világnak az a stoikus bölcselete, amely minket ezzel a rideg parancsszóval kibékíteni tudna. Hiábavaló minden pesszimizmus, minden világgyűlölet; a tudomány ennél a pontnál csődöt mond. Örökké nem élhetünk a földön, földi halhatatlanság nincsen. Az ember és a világ viszonyában tehát a boldogság utáni vágyunk kielégítésre nem talál. És mégse tudjuk ezt a vágyat kioltani, amely az emberi lélek ösztönében él, tehát az ember és a természet kötelékén kívül egy más kapcsolatot, egy más religiót vagyunk kénytelenek szinte ösztönszerűen keresni és az ember viszonya a természetfölöttihez, az örökkévalóhoz, az Istenhez. Ez a viszony a vallás "

A könyv öt fejezetre tagolódik: I. A vallás viszonya a filozófiához, II. A négy evangélium történeti jellemzése, III. Az evangélium bölcselétének érzelmi, értelmi és erkölcsi karaktere, IV. Az Üdvözítő hegyi beszéde, V. Az evangélium metafizikája. Takács Menyhért vallásfilozófiai tanulmányát érdemes vele együtt gondolkodva és elmélyedve megismerni.

Polcz Iván

Szuromi Szabolcs Anzelm premontrei tanár gondolatai a szerzetességről

A premontrei rend csornai tagja, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem tanára 2002 Adventjében, az Újlaki templom Szent Erzsébet hittantermében tartott előadást a szerzetesség szerepéről a modern társadalomban. Az alábbi részleteket az Újlaki Hangok 2002. decemberi számából vettük át.

A szerzetesség közösségi élet az evangéliumi tanácsok radikális vállalásával. A szerzetesek „ellentársadalmá” megszenteli környezetét. A szerzetesség jel; Krisztus jele a világban.

Egyféle szerzetesi hivatás van; lényege a folyamatos istenkapcsolat. Az imádságnak kulcsszerepe van a szerzetes életében. Az imádság személyes formája az elmélkedés, közösségi formája a zsolozsma. A szent zsolozsma és a konventmise a szerzetes-közösség Isten színe előtti egységét fejezi ki. Az imádságnak objektív értéke van! A szerzetesközösség „kisugárzása” határozottan érzékelhető. Az ima soha nem öncélú. Az együtt imádkozó közösség megszenteli az egész társadalmat. A szerzetesrend kialakulása társadalmi és kulturális igényektől függően lehet kontemplatív vagy aktív (fizikai munka, igehirdetés, lelkipásztorkodás, nevelés, karitatív munka). A külső aktivitás mindig lényegi járuléka.

Van-e értéke a kontemplatív életnek? Szüksége van-e a társadalomnak, hogy megszentelődjék?

A II. vatikáni zsinat arra buzdít, hogy a megszentelt életet tegyük láthatóvá ott, ahol élünk. Az Istentől kapott kegyelmeket meg kell osztani társainkkal, és ez megszenteli a világot. A mérce: maga Jézus Krisztus. Hozzá képest mindig van egy „kis” lemaradásunk. – Talán még soha nem volt ennyire szüksége a világnak a megszentelődésre, mint éppen most. Napjainkban sok ember Istent feledve él, elmerül konkrét hétköznapi feladataiban. Kell, hogy lásson maga körül hiteles embereket, akik Krisztus jelei; akik életszentségben és imádságban élnek, akik megszentelik környezetüket.

Tarján Mária

LEVÉL KASSÁRÓL

Kirándulás „Meseország”-ba

Ha valaki azt olvassa, hogy Sátoraljaújhely, csodálkozva rákérdez: mi köze ennek a meseországhoz? Az a kis csoport – három öregdiák házaspár – sem tudta, mi vár rá, amikor a hajnali gyorsal elindult a kassai állomásról. Zimankós őszi reggel volt, de a jókedvű társaság egyórás út után megérkezett a városkába, hogy ott találkozzon kedves régi iskolatársukkal, a kassai premontrei öregdiákkal, a háború után újhelyi polgárral, Homonnay Nándorral.

Kirándulni megyünk, de először fel kell készülnünk: hol is másutt, mint egy kedves vendéglőben. „Csókolom Nándi bácsi”, „Szia Nándi”, „Jó napot Nándika” – mondja, akivel csak találkozunk. Egy kis kedélyes fapados helyiségben, finom forró kávéval, kis aperitívvel megerősödve elindulunk. Nándi vitt minket az autóján, útközben megmutatva a kezei alatt felépült sportlétesítményeket, az iskolát, ahol nyugdíjazásáig igazgató volt, azután egy balkanyart véve, a kis poros, de szívélyes városkából egy más világba jutunk. Előttünk tornyosul a Magashegy 514 méteres csúcsa, és itt lent van utunk célja, a „Libegő” megállója. Ez a turistafelvonó Nándi barátunk ötletéből, lelkesedéséből és elszánt munkájából jött létre, aki – elmondása szerint – a kassai premontrei gimnáziumból hozta magával a síelés és sport szeretetét, Duruttya tanár úr nevelése alapján. Azóta is vezeti a síoktatást Újhelyben, és sikerült is azt országos szintre emelni.

Elindulunk a Libegővel felfelé az 1330 méteres úton, elsuhanunk a virágokkal kiültetett Szent Korona felé, és 15 perces utazás után felérkezünk a szélfúttá, hideg tetőre. Czima Gyuri hatalmas hátizsákjából előkerül egy finom tokaji-boros butykos, melynek melengető nedűjénél mondja el Nándi a tündérmesét, hogyan sikerült fellelkesíteni a tanulókat, szülőket a munkára: egy téglát visz a kisiskolás, kettőt a szülő, négyet Nándi, és mint a manók építették fel szinte saját kezűleg a felvonót, az erdészet hathatós segítségével.

A lefelé vezető úton kisütött a nap, kitárult előttünk az egész vidék, megvilágította Kazinczy Széphalmát és a háttérben a zempléni hegyeket. Leérve már nem csak a nap melegített, de a jó érzés is, hogy premontrei diáktársunk magvalósította a költő szavait:

Hass, alkoss, gyarapíts!.....

Sátoraljaújhely Nándi barátunkat díszpolgárává avatta.

Csornai ünnepség, további látogatások

Az ország másik oldalára, **Csornára** vezetett az az út, melyet Bartal Károly Tamás apát úr meghívására és vendégeként Czima György tett meg. A premontrei rend visszaállításának 200 éves jubileumát ünnepelték meg, a gyönyörű csornai apátság épületében és templomában. 2002. november 23-án az ünnepélyes szentmisét Pápai Lajos győri püspök úr celebrálta, Horváth Lóránt Ödön csornai, Bartal Károly Tamás jászóvári, Fejes Rudolf Anzelm nagyváradai apát, Ullmann Péter gödöllői perjel, Szabó Géza, a budapesti Szent István bazilika kanonoka és Zakar Ferenc Polikárp, a ciszterci rend főapátja társaságában. A szentmise emelkedett hangulatát a szombathelyi gimnázium kórusa biztosította.

A rendház nagytermében Horváth Ödön apát és Kovács Imre Endre ny. alperjel ismertették az iskola történetét, majd az öregdiákok nevében Pásztai Ottó, nagyváradai társunk szólalt fel. Lélekemelő élmény volt a csornai apátság szívélyes vendégszeretete, a nagyműveltségű, bölcs és kedves társaság légköre.

Ennek az útnak folytatása volt **Szlovákiában, Komáromban** a Mécs László Társulás nemzetközi konferenciája, „Kis nemzetek Európában” címmel. Előadók voltak, többek között dr. Habsburg Ottó, Csáky Pál, Neuwirth Anton (a szlovákiai Páneurópai Unió tb. elnöke) és a szlovákiai magyarság kulturális intézményeinek képviselői.

Beszámolónkat a kassai premontrei öregdiákok **Nagyváradon** tett látogatásával végezzük. 2002. augusztus 23-26-án rendezték meg a szokásos Szent Ágoston-napi ünnepségeiket, melyen a kassaiak négytagú társasága vett részt. A nagyváradai napok baráti hangulata, színvonalas rendezvényei és az ünnepi szentmise, melyet Fejes Rudolf Anzelm nagyváradai prépost-prelátus úr celebrált, biztosította azt az összetartozást, mely összeköt minket magyarországi és határokon túli premontrei öregdiákokat.

Összetartozásunk jeleként reméljük, hogy a jó Isten segítségével idén is részt vehetünk a gödöllői Szent Norbert-ünnepségen, mint ahogy mi is szeretettel várunk Titeket, diáktársainkat 2003 májusában.

A kassai premontrei öregdiákok nevében Czima György és Czima Györgyné

Szombathelyi Szent Norbert Gimnázium

A gimnázium 1997-ben tekintett vissza 225 éves történelmének kezdetére. XX. századi történelmét az 1948-as államosítás szakította meg, de 1994-ben az iskola ismét megnyithatta kapuit. A rend terveiben eredetileg két osztály indítása szerepelt, de a jelentős túljelentkezést látva az iskola igazgatója, Karáth László, a préposttal egyetértésben három osztály indítása mellett döntött. 56 fiú és 51 lány kezdte az évet. 31 kollégista is volt köztük. Matematika-tagozatos csoport és nyelvi csoportok indultak. Az első érettségiző osztályok 1999-ben végeztek.

A premontrei rend visszaállításának kétszázadik évfordulóját ünnepelték 2002. november 30-án a gimnáziumban, amelyen Konkoly István megyéspüspök celebrált szentmisét. Utána Horváth Lóránt Ödön prépost beszélt Szent Norbertről és a rend történetéről. A törökök kiűzése után, a XVIII. század elején állították vissza a csornai prépostságot, de II. József 1781-ben kiadott rendelete lehetetlenné tette a rend életét. 1802-ben I. Ferenc állította vissza a ferences, a ciszterci és a premontrei központok egy részét. A premontreieket gimnáziumok alapításával bízta meg, s oktató-nevelő munkát írt elő számukra.

A **premontrei rendről** 2002-ben **jubileumi album** is **jelent meg**, amely több hazai rendhez hasonlóan ismerteti a magyarországi premontrei intézményeket, sok színes képpel és szöveggel.

Hírek Budafokról

Az elmúlt év folyamán az Öregdiákok Egyesülete az elhatározott program szerint végezte munkáját. Szent Norbert napját közösen ünnepeltük a Budafoki Szent Lipót plébániatemplomban. A szentmisét Perjel Atya mondta, öreg tanárunk, Rétfalvy Győző és Holnapy Márton jelenlétében. A szentmisén a Budafoki Gimnázium tanári karából is többen részt vettek.

Novemberben a temetőben emlékeztünk meg igazgatónkról, Kolumbán Virgilről. A gimnázium énekkara, valamint az igazgató és több tanár is jelen volt.

A gimnázium tanulói részére - a hagyományoknak megfelelően - pályázatokat írtunk ki. Minden hónap második keddjén rendszeresen találkoznak az öregdiákok, amihez a gimnázium biztosítja a helyet.

Gödöllői hírek

*A Gödöllői Szolgálat január 14-i számában jelent meg **Bellus Zoltánról** a következő írás:*

„Zoli bácsi olyan volt, mint az állandóság. Csöndes, finom, visszahúzódó. De mindig ott volt, ahol kellett, mindig megjelent, ahol szükség volt rá. Ha kértünk vagy kérdeztünk tőle valamit, a lehető legkézségesebben tett eleget a kérésnek. Pedig beteg volt. Nem tudtam. Nem adta tanújelét.

A szükségképpen szűkszavú gyászjelentésen olvasható: 'Bellus Zoltán, az Agrártudományi Egyetem nyugalmazott osztályvezetője, a Premontrei Öregdiákok Egyesületének első főtitkára, a Premontrei Egyházközség képviselőtestületének vezetőségi tagja december 24-én, 79 éves korában, türelemmel elviselt súlyos betegségben elhunyt.'

Szenteste szólította magához az Úr. Nyilván ez sem volt véletlen. Mint hű szolgálattevőjét, szerette az Isten. Ő is első köztársasági társa, segítője volt Fényi Ottó atyának abban a nagy művében, hogy újra megtelepítse Gödöllőn a premontrei rendet, templomot építsen, iskolát lapítson. Szerdán, január 8-án mentünk vele utolsó földi útján. A Dózsa György úti temetőben helyezték nyugalomba.”

Nádudvari Anna

Stollmayer Ákosról legutóbbi körlevelünkben már megemlékeztünk, de még néhány gondolat róla!

Osztályfőnöke, Kovács Kolos nevezte el Stolbinak. Kiváló tanuló volt, elsősorban mennyiségtanból és fizikából, de nagyon jó nyelvérzékkel is rendelkezett. Előfordult hatodikos korukban, hogy matematika tanárunk egy levezetésnél nem a legjobb irányban indult, és nem jött ki az eredmény. Stolbi padtársával, Irházi Pistával azonnal átlátták a helyzetet, és egyszerre jelentkeztek. Tanárunk, Berkovics Ernő jó pedagógiai érzékkel kihívta őket a táblához, hogy együtt oldják meg a problémát. Meg is oldották. Azt is hallottuk, hogy az államosított gimnáziumban az elfoglalt fizika tanár helyett Stolbi tartotta meg az órát.

Ákos nem csak a reáltárgyakban volt otthon, jó humorérzéssel is meg volt áldva. Szintén az iskola államosítása után tanárunk a marxi társadalmi formák rejtelseibe igyekezett bevezetni az osztályt. Szünet alatt Ákos hangosan gondolkozott: „Úgy látszik, minden kezdődik előlről, mert ami itt van, az már kész rabszolgaság...” 1949-et írtunk akkor! Iskolás múltja előrevetítette, hogy kiváló műszaki válik belőle.

GÖDÖLLŐI PREMONTREI ÖREGDIÁKOK EGYESÜLETÉNEK HÍREI

A tagsági névsor 26. sz. kiegészítése és változások
2002. október 15-től 2003. március 20-ig (lapzártáig).

• Elhunytak:

Zsinka István (1934. évf, megh.2003.03.04), Halmai Tihamér (1938/A. évf, megh.2003.01, Bp), Török István (1938/A. évf, megh. 2002.08.15, tem. Zsadány), Kovács Zoltán (1939. évf, megh. 2002.11.05, Ausztrália), Bellus Zoltán (1942. évf, megh. 2000.12.24, Gödöllő), Szabó Pál (1946. évf, megh. 2002.12.27, Bp.)[nem volt tag], Tihon István (1946. évf, megh. 2003.02, Isaszeg), Hernádi Lászlóné Moór Borbála (1947. évf, megh. 2002.12.01, Gödöllő), Horn Harry (1950. évf, megh. 2002.12.02, Bp).

• Új belépők:

Németh Andor dr. (1937. évf.), Zalay Istvánné dr. (1938/A), Zalay Lászlóné dr. (1943), Répászky Ernő (évf.kiv.), Pálvolgyi Richárd dr. (tb.tag), Petényi Jánosné (tb.tag), Pauka Imre dr. (Kassa).

• Változások bejelentése:

A nyilvántartás és a postázás érdekében kérjük a címváltozás közlését (Egyesülettel, évf. felelőssel). A diáktárs elhunytáról kérünk értesítést a hozzátartozóktól, hogy a temetésen búcsút vehessünk.

• Tagdíj és befizetések:

A 2003. évi tagdíj 700 Ft. Akinek ez az összeg sok, jelezze Egyesületünkkel, hogy tagdíjmentesként kezelhessük. Néhány tagtársunk - bizonyára elfelejtve - évek óta nem fizetett tagdíjat. A hátralékot is kérjük az egyesületi csekken, amelyet belföldieknek mellékelünk (ne alapítványin) befizetni! Belföldi befizetés az Egyesület részére a Gödöllői OTP-nél kezelt **11742049-20260804** számlaszámra bármelyik OTP-pénztáránál. A befizetés így előnyösebb, mint a postahivatalokon keresztül. A Posta az Egyesület felé kezelési díjat számol fel, az OTP nem! Külföldről valuta-átutalás az Egyesület nevére: kérjük külföldi öregdiák társainkat, hogy valutát MONEY ORDER INTERNATIONAL módon utalják át, vagy hazalátogatóval küldjék el, mivel a csekkebeváltás magas kezelési költség levonásával jár.

• Belföldi befizetési utalványokat (egyesületi, alapítványi célokra) az Egyesület küld az igénylőknek, hasonlóan jelentkezési lapot is. Az Alapítvány a kapott befizetésekről az év végén igazolást küld, mely összegek - a törvény szerint - leírhatók a személyi jövedelemadó alapból.

• Kérés: Az Egyesület eddigi pénzkeretei megfogyatkoztak. Szeretnénk azonban éves terveinket megvalósítani, így a körlevelek kiadását és szétküldését, következő könyvünk elkészítését, rászoruló segélyezését, diákok jutalmazását. Mindehhez kérjük a további segítséget is – köszönettel!

• Következő könyv: Kérünk diáktársainktól - a 2002/I. körlevelünk szerint - további anyaggyűjtést.

• Tagtoborzás: Aki tud olyan diáktársunkról, aki még nem tagja az Egyesületnek, értesítse öregdiák közösségünkről. Címüket küldjék el az Egyesület vezetőségének, jelentkezési lapot adunk!

• Rendszeres találkozási lehetőség:

Budán a Kis Vigadó Falatozóban (XI. ker. Villányi út 34.) szívesen látnak évfolyam vagy más összejövetelre. Üzletvezető Kevevári Júlia, előzetes telefon célszerű a 209-1660 telefonon.

• Programok a 2003-as évre:

- Kirándulás Szombathelyre	május 7.	- Találkozó Nagyváradon	augusztus 30. (?)
- Érettségizők ballagása	május 10.	- Gimnáziumi Veni Sancte	augusztus 31. (?)
- Szent Norbert ünnep Gödöllőn	június 7.	- Vezetőség tanácskozása	szept. 27. (?)
- Szent Norbert ünnep Kassán	május 31.	- Rekviem elhunytakért	november 15.
- Te Deum Gödöllőn (várhatóan)	június 21.	- Választmány ülése	november 23 (?)

• PRO MEMORIA: Szent Norbert ünnepi találkozónkat 2003-ben június 7-én tartjuk Gödöllőn.

• 2003-as jubiláló évfolyamok: 1933, 1938/A, 1938/B, 1943, 1948. Találkozunk Gödöllőn!

Címünk: Gödöllői Premontrei Öregdiákok Egyesülete 2100 Gödöllő, Fácán sor 3. Tel: 28/430-879

Ügyintézés Gödöllőn: az Egyesület címén (e-mail: dunai@mail.prem.hu)

Budapesten: Mayer László 1085 Bp, Mária u. 56. (e-mail: mayer@mab.huninet.hu) Tel: 337-2550

Dr. Polcz Iván 1126 Budapest, Fodor u.25. Tel: 395-4703

Várady Brenner András 1221 Budapest, Bimbó u. 7. Tel: 226-4852

MEGHÍVÓ

Szent Norbert-ünnepi találkozóra 2003. június 7-én szombaton Gödöllőre

A Gödöllői Perjelség és az Öregdiák Egyesület várja az egykori tanárokat, diákokat, a mostani gimnazistákat, a hozzátartozókat és mindazokat, akiket összeköt a Premontrei Rend tisztelete, a Gimnázium és a Nevelőintézet szelleme, az iskolaévek alatt kifejlődött barátság és szeretet – az ünnepi találkozóra.

Az ünnepi találkozó programja:

9.30-kor ünnepi szentmise Szent Norbert tiszteletére (megemlékezve a Rendről, egykori tanárokról és diáktársakról, az elhunytakról) a Fácán sor 3. alatti kápolna falai között. Kérjük a gépkocsival érkezőket, hogy a gimnáziumnál parkoljanak, a Fácán soron kevés a hely. A nehezen járóknak adjunk segítséget!

10.30-10.45 között a kápolnában a gimnáziumi pályázat eredményhirdetése.

10.45-11.45 között a társ Egyesületek (Kassa, Nagyvárad) és a jubiláló évfolyamok (1933, 1938/A és 1938/B, 1943, 1948) jelen lévő képviselőinek rövid beszámolóí. (Beszámolóként max. 5 perc.)

11.45-kor átmegyünk a régi gimnáziumhoz, az újra készített alapítótábla felavatására.

12.00-13.00 között a régi gimnázium bejárati előcsarnokában az újra készített alapítótábla felavatása. A felavatás a Szent István Egyetem vezetőségének, az Egyesületnek és a gimnáziumnak közös ünnepe.

13.00-14.15 közötti időben az egyetem étkezdéjében közös ebéd. Ez alkalmat ad az évfolyamok tagjainak találkozására, beszélgetésre. Az étkezde asztalán táblákkal megjelöljük az évfolyamokat és az ebédre jelentkezők neveit, ezért kérünk május 15-ig előzetes jelentkezést.

14.30-kor koszorút helyezünk el a kopjafás Emlékműnél, majd részt veszünk Fényi Ottó emléktáblájának felavatásán a gimnázium új épületében (gimnazisták működnek közre). Záró programok igény szerint.

A befizetésekre vonatkozó tájékoztató:

A gödöllői ebéd ára személyenként 1300 Ft. Lehetőleg az OTP-ben feladott egyesületi csekken, akár a tagdíjjal együtt kérjük befizetni, feltüntetve, hogy az összegből mennyi jut tagdíjra, mennyi ebédre (személyek száma) és (ha többet fizet) a megajánlott rész. Lehet a helyszínen is fizetni, de a sorban állás elkerülésére a csekkes befizetést javasoljuk. A mellékelt jelentkezési lap visszaküldését feltétlenül kérjük (május 15-éig), az Egyesület gödöllői címére. Külföldiek az ebédet a helyszínen fizethetik. Kérjük, hogy a várható létszám felmérése végett részvételi szándékukat telefonon vagy levélben közzeljék május 15-éig. Kérjük, hogy azok a belföldiek, akiknek az ebéd megfizetése nehézséget okoz, jelezzék a jelentkezési lapon; az Egyesület nekik térítésmentes ebédet biztosít.

* * *

Az alapítótábla és a Fényi Ottó emléktábla avatásához

„1923. szeptember 25-én helyezte el a gimnázium alapkövét Horthy Miklós kormányzó és felesége - gr. Klebelsberg Kunó, Kállai Tibor miniszterek és számos egyházi és világi méltóság jelenlétében” – így szól a korabeli tudósítás. A gimnázium előcsarnokának a bejáratától nézve jobboldali falán helyezték el az alapításra emlékeztető márványtáblát a felirattal.

A táblát az ötvenes években – annyi más műalkotással együtt – megsemmisítették. Szerencsére megmaradt a tábla fényképe. Ennek segítségével lehetett a tábla újbóli elkészíttetését tervbe venni. Az Egyesület pénztára azonban kiürült. Kértük ezért a tehetősebb öregdiákokat, hogy támogassák e nemes célt. Alább felsoroljuk az újra készült tábla költségeihez hozzájáruló diáktársainkat, akiknek nagylelkű támogatását hálásan köszönjük! A tábla újbóli készítését Csontos István kőfaragó vállalta, akinek édesapja, Csontos Pál premontrei diák volt.

Eddig Bárándy György, Berey János, Czettler Antal, Dragsits fivérek, Fábry Pál, Hajdú Zoltán, Rohr Rudolf és Ferenc, Splény István és Windisch-Graetz Vince segítette adományokkal az újbóli elkészíttetést.

Köszönet illeti a Szent István Egyetemet és vezetőségét, hogy engedélyezte és támogatta a tábla újbóli elhelyezését, a helyszín helyreállításának finanszírozásával. Hiszen most ők használják a régi premontrei létesítményeket, mi már csak a múltunkra emlékezünk, mert mi itt voltunk akkor fiatal premontrei diákok.

Fényi Ottónak, a Rend és a Gimnázium újjáalapítójának emléktábláját az új gimnáziumban avatjuk fel. A tábla költségeihez az alapítótáblát támogató öregdiák-társaink is hozzájárultak. A bronz dombormű tervezését és kivitelezését Pálvölgyi Rita vállalta, a márványtáblát Varga Árpád kőfaragó készíti.

Dragsits Imre